This Question Paper contains 16 printed pages.
(Part - A & Part - B)

Sl.No. 152571

Set No. of Question Paper:
1

17 (G)

(MARCH, 2014)

Part - A : Time : 1 Hour / Marks : 50
Part - B : Time : 2 Hours / Marks : 50

(Part - A)

Time : 1 Hour] ***[Maximum Marks : 50***

સૂચનાઓ :

1) આ પ્રશ્નપત્રમાં હેતુલક્ષી પ્રકારના 50 પ્રશ્નો છે. બધા જ પ્રશ્નો ફરજીયાત છે.
2) પ્રશ્નોની ક્રમ સંખ્યા 1 થી 50 છે અને દરેક પ્રશ્નનો ગુણ 1 છે.
3) કાળજીપૂર્વક દરેક પ્રશ્નનો અભ્યાસ કરી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરીને OMR શીટમાં જવાબ લખવો.
4) પ્રશ્નના જવાબ માટે OMR શીટ આપવામાં આવેલ છે. તેમાં જે તે પ્રશ્ન નંબર સામે (A) O, (B) O, (C) O, (D) O આપેલ છે. તે પ્રશ્નનો જે જવાબ સાચો હોય તેના વિકલ્પ પરના વર્તુળને બોલ-પેનથી પૂર્ણ ઘટ્ટ ● કરવાનું રહેશે.
5) પ્રશ્નપત્રકના ઉપરની જમણી બાજુંમાં આપેલા પ્રશ્નપત્રક સેટ નં. ને OMR પત્રકમાં આપેલી જગ્યામાં લખવાનું રહેશે.

1) 'परमम्' शब्दस्य विरुद्धार्थकः शब्दः कः ?

(A) उच्चम्

(B) परम

(C) अधमम्

(D) अधर्मम्

2) अधोदत्तेभ्यः धातुरूपेभ्यः वर्तमानकाल अन्यपुरुषस्य एकवचनस्य रूपं किम् अस्ति ?

(A) सृजतः

(B) वन्दन्ते

(C) नृत्यन्ति

(D) नृत्यति

3) अधोदत्तेभ्यः धातुरूपेभ्यः विध्यर्थ अन्यपुरुषस्य बहुवचनस्य रूपं किम् अस्ति ?

(A) भाषणीय

(B) मुश्चेयुः

(C) वन्दति

(D) वेदः

4) 'तांश्चणकान्'सन्धि विच्छेदनस्य योग्य शब्दः कः ?

(A) ताः + चणकान्

(B) तान् + चणकान्

(C) तान + चणकान्

(D) ता + चणकान

5) त्वम् + अत्र + एव – सन्धियुक्त शब्दः कः ?

(A) त्वम्त्रेव

(B) त्वअत्रेव

(C) त्वमत्रैव

(D) त्वमत्रइव

6) 'विपीनम्'शब्दस्य पर्याय शब्दः कः अस्ति ?

(A) वारि

(B) असूया

(C) उपवनम्

(D) अरण्यम्

7) अधोदत्तेभ्य: धातुरूपेभ्य: सामान्य भविष्यकाल अन्यपुरुषस्य बहुवचनस्य रूपं किम् अस्ति ?

(A) वदिष्यन्ति

(B) नश्यते

(C) पठिष्यति

(D) प्रक्ष्यति

8) अधोदत्तेभ्य: धातुरूपेभ्य: आज्ञार्थ अन्यपुरुषस्य एकवचनस्य रूपं किम् अस्ति ?

(A) कर्षन्तु

(B) इक्षेताम्

(C) गायतु

(D) खादति

9) अधोदत्तेभ्य: रेखाङ्कितस्य कृदन्तस्य प्रकार क:?
स: देशान्तराणि भ्रमितुं प्राचलत् ।

(A) सम्बन्धक

(B) हेत्वर्थ

(C) विध्यर्थ

(D) कर्मणि

10) नामधातु पदं किम् ?

(A) कथयति

(B) नर्तयति

(C) गणयति

(D) द्रुमायते

11) सर्वे जनाः देवालयं अगच्छन् । – अधोदत्तेभ्यः रूपेभ्यः उचितं 'स्म' रूपं किम् ?

(A) अगच्छन् स्म ।

(B) गच्छन्ति स्म

(C) गच्छन् स्म ।

(D) गच्छति स्म ।

12) अधोदत्तेभ्यः उचितं संख्या पदं किम् ?

प्राध्यापकः ----- पुस्तकानि छात्रेषु वितरति ।

(A) शतं

(B) शते

(C) शतानि

(D) शत

13) उचितम् अव्यय पदं किम् ?

गोपालः पाठशालां ----- गच्छति ।

(A) परम

(B) सह

(C) प्रति

(D) सर्वत

14) उचितम् कर्मणिवाक्यं किम् अस्ति ?

अग्निः काष्ठं दहति ।

(A) अग्निना काष्ठं दह्यते

(B) अग्निना काष्ठं दह्यन्ति

(C) अग्निः काष्ठः दह्यते ।

(D) अग्निः काष्ठं दह्यति ।

15) 'सप्रश्रयम्' समासस्य नाम किम् ?

(A) तत्पुरुष समास

(B) कर्मधारय समास

(C) द्वन्द्व समास

(D) अव्ययीभाव समास

16) 'अधस्तात्' कः शब्दसमूहः कर्मधारय समास ?

(A) विप्र कुमारः

(B) राजभवनम्

(C) रक्तपीतम्

(D) प्रतिक्षणम्

17) अपरं क्रीडनकं ----- दास्यामि । – योग्य रूपं किम् अस्ति ?

(A) तुभ्यं

(B) त्वाम्

(C) त्वत्

(D) त्वया

18) तत् ----- मनः शिवसङ्कल्पमस्तु । – योग्य रूपं किम् अस्ति ?

(A) मयि

(B) मे

(C) माम्

(D) मम

19) आर्यः आत्रेय ----- कुपितः ।
रिक्तस्थाने योग्य रूपं किम् ?

(A) माम

(B) महयम्, मे

(C) मयि

(D) मम

20) अलं ----- । विभक्त्या किं रूपं उचितम् ?

(A) सन्तापम्

(B) सन्तापेन

(C) सन्तापात्

(D) सन्ताप

21) भद्रमुखः न खलु अयम् ऋषिकुमारः ।
इति वाक्यं कः वदति ?

(A) राजा

(B) बालः

(C) उभे

(D) द्वितीया तापसी

22) उपमन्युः कस्य शिष्यः आसीत् ?

(A) कालिदासस्य

(B) आपोदधौम्यस्य

(C) अश्वघोषस्य

(D) व्यासस्य

23) "किं त्वया कृतम् ।" इति कः वदति ?

(A) राजाः

(B) नायकः

(C) चेटीः

(D) विदूषकः

24) 'भोजप्रबन्ध' कृतिः केन लिखिता ?

(A) बल्लालसेनः

(B) बाणभट्टः

(C) भासः

(D) कालिदासः

25) 'अभिजातम्' इति शब्दस्य कः अर्थः ?

(A) ચંચળ

(B) કુલીન

(C) નિપુણ

(D) ચતુર

26) कस्य रक्तदानेन शिबिरं प्रारब्धम् ।

(A) एकस्य अध्यापकस्य

(B) रेशमायाः

(C) विवेकः

(D) नवनियुक्तस्य प्राचार्यस्यः

27) 'वदनम्' शब्दस्य अर्थ --------- ।

(A) મુખ

(B) શરીર

(C) વાંસ

(D) વાંસળી

28) मन्दारवती कथं पञ्चत्वं गता ?
योग्य कारणम् किम् ?

(A) तीव्रया शिरोवेदना

(B) तीव्रेण ज्वरेण

(C) सर्पदंशेन

(D) उदरपीडनेन

29) 'सूतः' इति शब्दस्य कः अर्थः ?

(A) સારથિ

(B) पुत्र

(C) સૂતર

(D) દોરી

30) 'कादम्बरी' केन लिखितम् ?

(A) बाणभट्टः

(B) भासः

(C) हर्षवर्धनः

(D) कालिदासः

31) 'સિધ્ધાર્થ' ક્યા નામથી પ્રખ્યાત થયા ?

(A) રામ

(B) બૌધ્ધ

(C) મહાવીર

(D) સંત કબીર

32) શ્રીકૃષ્ણના મતે અશ્વત્થામાની મનોવૃત્તિ કેવી છે ?

(A) ઉદાર

(B) ચંચળ અને ક્રૂર

(C) કંજૂસ

(D) સહનશીલ

33) ब्रह्मास्त्रं कुत्र नैव प्रयोजनीयम् ।

(A) मनुष्येषु

(B) असुरेषु

(C) देवेषु

(D) नारीषु

34) भूमिः कीदृशी न आसीत् ?

(A) अनुद्भेदिनी

(B) उद्भेदिनी

(C) दृढा

(D) कण्टकैः पूर्णा

35) मन्दारवत्याः पाणिग्रहणार्थं के ब्राह्मणकुमाराः आगताः ?

(A) पञ्चः

(B) दशः

(C) चत्वारः

(D) त्रयः

36) के यन्त्रे वस्त्राणि वयन्ति ?

(A) वणिजः

(B) यन्त्रज्ञाः तन्त्रपारगाः

(C) कर्षकाः

(D) लोहकाराः

37) मूढमतिः किं न मुञ्चति ?

(A) गोविन्दं

(B) चर्चां

(C) आशापिण्डं

(D) भगवद्गीतां

38) अहिंसाव्रतं किं वारयति ?

(A) सर्वांहिंसां

(B) पावनं

(C) सर्वांशक्तिं

(D) दुर्जनात्

39) 'नास्ति येषां यशः काये ------ भयम् ।' उचितं शब्दं कः ?

(A) दुर्जनात्

(B) पिशाचात्

(C) जरामरणजं

(D) दानवात्

40) महामुनिः -------- तीर्थम् अपश्यत् ।
रिक्त स्थाने योग्य पदं किम् ?

(A) अनाविलं

(B) अकर्दमं

(C) अपवित्रं

(D) पङ्कमयं

41) अयं संसारः कीदृशः ?

(A) अनन्तं

(B) अतिविस्तृत

(C) दुस्तारः

(D) कष्टदायकः

42) वयं कीदृशाः स्म ?

(A) दलिता :

(B) पतिताः

(C) पवित्राः

(D) वीराः

43) ઈશ્વર કોનામાં નિષ્ઠારૂપે રહેલો છે ?

(A) કર્મચારીઓમાં

(B) શિક્ષકોમાં

(C) દેશભક્તોમાં

(D) કારીગરોમાં

44) અથર્વવેદના ઋષિ કોણ છે ?

(A) વિશ્વામિત્ર

(B) ચાર્વાક

(C) અથર્વા અને અંગિરા

(D) વસિષ્ઠ

45) ધનનંદે મરેલો ઉંદર કોની પાસેથી લીધો ?

(A) એક કઠિયારા પાસેથી

(B) વિશાખિલ પાસેથી

(C) વસુગુપ્ત પાસેથી

(D) એક ધનિક પાસેથી

46) 'बुद्धचरितम्' મહાકાવ્યના રચયિતા કોણ છે ?

(A) સોમદેવ

(B) હર્ષવર્ધન

(C) ભાસ

(D) અશ્વઘોષ

47) 'कथा सरित्सागरः' નામની કૃતિના રચયિતા કોણ છે ?

(A) सोमदेवः (Somadeva)

(B) भासः (Bhasa)

(C) भवभूतिः (Bhavbhuti)

(D) अश्वघोषः (Ashwaghosha)

48) 'पारगः' इति शब्दस्य कः अर्थः ?

(A) પારો

(B) નિષ્ણાત

(C) જ્ઞાની

(D) જિજ્ઞાસુ

49) 'भर्गः' इति शब्दस्य कः अर्थः ?

(A) દિવસ

(B) ભાગ્ય

(C) તેજ

(D) ભગવાન

50) 'दशनम्' इति शब्दस्य कः अर्थः ?

(A) દંશ

(B) દાંત

(C) મુખ

(D) દર્શન

17 (G)

(MARCH, 2014)

(Part - B)

Time : 2 Hours] *[Maximum Marks : 50*

સૂચનાઓ :

1) સ્પષ્ટ વંચાય તેવું હસ્તલેખન જાળવવું.
2) આ પ્રશ્નપત્રના ભાગ-B માં ચાર વિભાગ છે અને પ્રશ્નનો ક્રમ 1 થી 24 છે.
3) બધાજ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. આંતરિક વિકલ્પો આપેલા છે.
4) પ્રશ્નની જમણી બાજુંના અંક તેના ગુણ દર્શાવે છે.
5) નવો વિભાગ નવા પાના પર લખવો. પ્રશ્નોના જવાબ ક્રમમાં લખવા.

विभाग - A

1) अधोलिखितस्य गद्यांशस्य गुर्जरभाषाया अनुवादं कुरुत – [5]

एतत् श्रुत्वा सर्वे सारमेयाः अवदन्, ''हे तात, हे आर्य, अस्मान् त्यक्त्वा त्वमेकः काशीं मा गच्छ । वयं सर्वे आर्येण सह काशीपुरीमागच्छाम इत्यस्माकमपि निश्चयः'' इति । तत् श्रुत्वा तीक्ष्णदन्तः अवदत् ''युष्माकं धर्मप्रीत्या प्रीतः अस्मि । सर्वे सारमेयाः काशीयात्रायै सज्जाः भवन्तु'' इति । ततः तीक्ष्णदन्तेन सह सर्वे शुनकाः काशीं प्रति प्रस्थिताः ।

अथवा

अद्यत्वे सौर – उर्जायाः उपयोगः वैज्ञानिकरीत्या लोकहिताय भवति । एकस्मिन् यन्त्रे संगृहीता सौर – ऊर्जा विद्युतरूपेण परिणमति । घटिकायन्त्राणि, गणकयन्त्राणि अन्यानि च बहुविधानि उपकरणानि सूर्य शक्त्या प्रचाल्यन्ते । अस्मद्देशे अधुना प्रायः प्रतिमहानसं सौरपाचनभाण्डेन स्थान् मधिगतं दृश्यते । सूर्य शक्त्या सञ्चालितं जलोष्णकारि साधनमपि भृशम् उपयुज्यते ।

अथवा

उपमन्युः गुरुणा यथादिष्टं तथा कृतवान् । गुरु सर्वां भिक्षां तस्माद् गृहयाति किन्तु तस्मै किञ्चिदपि न ददाति । कतिपयदिनानन्तरं तं तथैव दृष्ट्वा गुरुः अपृच्छत् । ''उपमन्यो केन वृत्तिं कल्पयसि ? पीनोऽसि दृढम् ।'' ''एकवारं प्राप्तमन्नमहं भवते निवेद्य स्वकृतेऽहं पुनः भिक्षां याचे'' इति सः प्रत्युत्तरम् अयच्छत् । गुररवदत्, ''द्वितीयवारं भिक्षायाचनार्थमटनं तु धर्मविरुद्धम् । अनेन गृहस्थेषु अधिको भारो जायते । अन्यभिक्षार्थिनां कृतेऽपि सङ्कोचः भवेत् । अतोऽलमनेन कर्मणा ।'' उपमन्युः गुरोरादेशं स्वीकृतवान् ।

2) अधोलिखितस्य नाट्यखण्डस्य गुर्जरभाषयां अनुवादं कुरुत । [5]

विदूषकः– (सहर्षम्) जीवापितोऽस्मि । तत्करोतु भवती प्रसादम् । येनैष मां पुनरपि न भणति तथा त्वमीदृशः तादृशः कपिलमर्कटाकार इति ।

चेटी – आर्य, त्वं मया विवाहजागरणेन निद्रायमाणो निमीलिताक्षः शोभनो दृष्टः । तत्तथैव तिष्ठ येन वर्णयामि ।

विदूषकः– (तथा करोति ।)

चेटी – (स्वगतम्) यावत् एषः निमीलिताक्षः तिष्ठति तावत् नीलरसतुल्येन तमालपल्लव रसेन मुखस्य काली करिष्यामि ।

अथवा

अतुलः– अस्माकं देशे प्राचीनकाले अन्नदानस्य, धनदानस्य, विद्यादानस्य च माहात्म्यं प्रावर्तत । किन्तु अधुना रक्तदानं महत्त्वं धारयति ।

प्रकाशः– न केवलं शिक्षणसंस्थासु, सामाजिकीसंस्थास्वपि एतत् पवित्र कार्यं प्रसारणीयम् धार्मिकोत्सवेष्वपि रक्तदानशिबिराणि सञ्चालयितव्यानि ।

रेशमा – रक्तदानं रुग्णस्य कृतेऽमृतायते । अस्माकं रक्तेनातुराः क्षताः विक्षताः नूतनं जीवनं प्राप्नुवन्तीव ।

3) अधोलिखितानां पद्यांशानां गुर्जरभाषायाम् अनुवादं कुरुत । [5]

न्यस्यतां कलशस्तात दीयतां वल्कलं मम ।
इदमेवावगाहिष्ये तमसातीर्थमुत्तमम ।।

एवमुक्तो भरद्वाजो वाल्मीकेन्न महात्मना ।
प्रायच्छत मुनेस्तस्य वल्कलं नियतो गुरोः ।।

अथवा

दत्तास्तव पुनः पाप दीनारा बहवो मया ।
द्वरेतिष्ठतु तद्वृद्धिस्त्वया तेऽपि न रक्षिता ।।

धननन्दस्तु तत् श्रुत्वा तमवोचद् विशाखिलम् ।
गृहीतोऽयं मया त्वत्तो भाण्डमूल्याय मूषकः ।।

विभाग - B

■ अधोदत्तं गद्यांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषायां लिखत ।

अस्ति कालिन्दीतटे ब्रह्मस्थलाभिधः कश्चिद् ग्रामः । तत्र अग्निस्वामी नाम कश्चिद् विप्रोऽवसत् । तस्य मन्दारवती नाम अतीव लावण्यवती कन्या आसीत् । दिनेषु गच्छत्सु सा विवाहयोग्या सञ्जाता । त्रयः ब्राह्मण कुमारास्तस्याः पाणिग्रहणार्थं तत्रागताः । ते सर्वे कुमाराः योग्याः आसन् । अतः अग्निस्वामी तेभ्यः कस्यचिदेकस्य वरणे शक्तो नाभवत् ते च त्रयोऽपि प्रतीक्षां कुर्वन्तः तत्रैव अतिष्ठन् ।

प्रश्नाः–

4) ब्रह्मस्थलाभिधः ग्रामः कुत्र अस्ति ? [1]

5) मन्दारवती कीदृशी कन्या आसीत् ? [1]

6) मन्दारवत्याः पाणिग्रहणार्थं के आगताः ? [1]

7) अग्निस्वामी कस्मिन् विषये अशक्तःअभवत् ? [1]

■ अधोदत्तं गद्यांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषायां लिखतः ।

मयूरोऽतीव सुन्दरो विहगः । तस्य पुच्छं मनोहरम् । वर्षासु यदा घनानां गर्जनं श्रूयते तदा मयूरः हर्षेण नृत्यति । वृक्षस्य शाखायां स्थितः स मधुराभिः केकाभिरस्माना हलादयति । तस्य रमणीयं रूपं दृष्ट्वा मनोहराश्च केकाः श्रुत्वा बालाः मोदन्ते । मयूरस्य स्वरो मधुरः काकस्य तु परुषः मयूरः सरस्वत्याः वाहनमिति जनाः वदन्ति ।

प्रश्ना :–

8) मयूरस्य पुच्छं कीदृशम् ? [1]

9) कदा मयूरः हर्षेण नृत्यति ? [1]

10) कस्य विहगस्य स्वरः परुषः ? [1]

11) मयूरः कस्याः वाहनम् ? [1]

12) रेखाङ्कितपदानि शुद्धानि कृत्वा वाक्यानि पुनः लिखित । [4]

जनाः नदीतटे, ग्रहांगणे वा सूर्याभिमुखम् स्थित्वा तस्मै अर्ध्यार्थम् जलमर्पयन्ति । गायत्रीमंत्रः एनमेव देवं गायति ।

विभाग - C

■ अधोदत्तानां पात्राणां विवरणं गुर्जरभाषायां कुरुत ।

13) રાજકુમાર સિધ્ધાર્થ [2]

અથવા

અશ્વત્થામા

14) શિવાજીનો સેવક રઘુવીરસિંહ [2]

અથવા

બાળક સર્વદમન

■ अधोदत्तान् वाक्यान् घटनाक्रमानुसारं लिखत ।

15) काव्यरचनायां न मे चातुर्यम् । [1]

16) राजा सबहुमानं तम् आगमनस्य कारणम पृच्छत् । [1]

17) तत्र भवते दयां याचिष्ये । [1]

18) विद्याप्रियः कलानुरागी भवान् मां निराशं न करिष्यति इति मन्ये । [1]

■ अधोदत्तानां वाक्यानां संस्कृतभाषायाम् अनुवादं कुरुत ।

19) અમે સવારમાં ગાયનું દૂધ પીએ છીએ. [1]

અથવા

અતિથિ દેવ સમાન હોય છે.

20) ત્યાં મોટું પુસ્તકાલય છે. [1]

અથવા

તે રૂપ જોતી નથી.

विभाग - D

■ श्लोकपूर्तिं कुरुत । [6]

21) सं गच्छध्वं ---------------------------------- ॥

22) साधनशुचितां -------------------------------- ॥

■ गुर्जरभाषया अनुवादं कृत्वा तयोः अर्थविस्तारं बोधं च लिखत । [7]

23) अतिपरिचयादवज्ञा ।

अथवा

पयोगते किं खलु सेतुबन्धः ।

24) यथा हयेकेन चक्रेण न रथस्य गतिर्भवेत् ।
तथा पुरुष कारेण विना दैवं न सिध्यति ॥

अथवा

माता शत्रुः पिता वैरी येन बालो न पाठितः ।
न शोभते सभामध्ये हंसमध्ये बको यथा ॥

⌘ ⌘ ⌘